

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1.	UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE “CAROL DAVILA”
1.2.	FACULTATEA Medicină / DEPARTAMENTUL 3 Preclinic (Științe complementare)
1.3.	DISCIPLINA Psihologie medicală și Comunicare Medicală
1.4.	DOMENIUL DE STUDII Sănătate - Reglementat sectorial în cadrul Uniunii Europene
1.5.	CICLUL DE STUDII: LICENȚĂ
1.6.	PROGRAMUL DE STUDII Medicină

2. Date despre disciplină

2.1.	Denumirea disciplinei: Comunicarea în contexte clinice dificile						
2.2.	Locația disciplinei: Facultatea de Medicină						
2.3.	Titularul activităților de curs: Popa-Velea Ovidiu, Conferențiar universitar dr. abilitat, 56 ani, 30 ani experiență didactică						
2.4.	Titularul activităților de lucrări practice: -						
2.5. Anul de studiu	4	2.6. Semestrul	2	2.7. Tipul de evaluare	Examen scris	2.8. Regimul disciplinei	Opțională

3. Timpul total estimat (ore/semestru de activitate didactică)

Nr ore pe săptămână	1	din care : Curs	1	Lucrări practice	-
Total ore din planul de învățământ	14	din care : Curs	14	Lucrări practice	-
Distributia fondului de timp	14 săptămâni				
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități					
Total ore de studiu individual					
Total ore pe semestru					
Numărul de credite		2			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Înșușirea cunoștințelor teoretice predate în anul 1 la cursul de Psihologie Medicală și Comunicare Medicală
4.2. de competențe	Înșușirea abilităților bazale de comunicare cu pacientul somatic / psihosomatic, de evaluare a ponderii contribuției factorilor psihologici în etiologia bolilor somatice și a criteriilor de adresabilitate a pacienților către psihologul clinician / psihiatru (predate în anul 1 la cursul de Psihologie Medicală și Comunicare Medicală)

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Proiector media, boxe
5.2. de desfășurare a lucrărilor practice	N/A

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale (exprimate prin cunoștințe și abilități)	La sfârșitul cursului studentul trebuie să: 1. cunoască principalele caracteristici ale comunicării clinice dificile; 2. cunoască factorii de risc și mecanismele responsabile de comunicarea clinică dificilă; 3. fie familiarizat cu cele mai importante mijloace de gestionare a comunicării clinice dificile.
Competențe transversale (de rol, de dezvoltare profesională, personale)	1. Cultivarea abilităților de relaționare într-o echipă multidisciplinară dedicată asistenței pacienților problematici din punctul de vedere al comunicării. 2. Aprofundarea nevoii de formare continuă, cu includerea conținuturilor teoretice de Comunicare Medicală și a abilităților practice aferente acestora. 3. Utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională. 4. Creșterea abilității de rezolvare de probleme în contextul bolnavilor ce necesită asistență terapeutică interdisciplinară.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general	Familiarizarea studenților cu noțiunea de comunicare clinică dificilă, cauzele și mecanismele care conduc la aceasta și cele mai adecvate modalități de gestionare a contextelor clinice dificile din punct de vedere comunicațional.
Obiective specifice	Factori structurali și conjuncturali care pot contribui la comunicarea clinică dificilă. Cunoașterea principalelor caracteristici ale comunicării clinice dificile. Descrierea instrumentelor psihometrice folosite în aprecierea dificultăților de comunicare. Cunoașterea principalelor mijloace de gestionare a comunicării clinice dificile. Înțelegerea rolului psihologului clinician în atenuarea / gestionarea dificultăților de comunicare în clinică.

8. Conținutul disciplinei

8.1. Curs	Metode de predare /	Observații
1. Laturi ale comunicării clinice: comunicarea generală vs. comunicarea strategică Modalități generale de comunicare în mediul clinic. Modele privind atitudinile față de boală și tratament și relația lor cu comunicarea medicală. Bariere în comunicarea medicală. Dinamica relației medic-pacient și impactul ei asupra comunicării. Comunicarea strategică.	Expunere interactivă conform programei analitice, folosind date din literatură, exemplificări cazuri clinice, programe multimedia (Prezi®, Powerpoint®).	2 ore
2. Mijloace de evaluare a calității comunicării clinice. Concepte și instrumente psihometrice aferente: “calitatea vieții legată de sănătate”, “satisfacția față de îngrijire”, “alianța terapeutică”, “parteneriatul pentru sănătate”, “aderența terapeutică”, “nevoi nesatisfăcute” (unmet needs), “starea de bine” (wellbeing)		2 ore
3. Comunicarea cu pacientul psihiatric sau comorbid psihiatric Pacientul cu depresie, pacientul cu anxietate, pacientul necomunicativ, pacientul cu potențial violent: cauze ale comunicării dificile, mecanisme, manifestări clinice, modalități de gestionare și prevenție a comunicării deficitare.		2 ore
4. Comunicarea cu pacientul în situații de urgență Pacientul din UPU, pacientul din secția de ATI: cauze ale comunicării dificile (ex.tipul de personalitate, specificul intervenției și / sau bolii, criza de timp și resurse), manifestări clinice, modalități de gestionare și prevenție a comunicării deficitare.		2 ore
5. Comunicarea cu pacientul incurabil Pacientul cu afecțiuni cronice progresiv degenerative (ex. b. Alzheimer), pacientul aflat în secțiile de Medicină Paliativă, pacientul cu cancer în stadiu avansat: cauze ale comunicării dificile, mecanisme, manifestări clinice, modalități de gestionare și prevenție a comunicării deficitare.		2 ore
6. Comunicarea cu anturajul pacientului Situații particulare: comunicarea de vești proaste, comunicarea cu aparținătorii pacientului din secția de ATI, comunicarea decesului unui pacient, comunicarea cu aparținătorul cu potențial revendicativ, comunicarea cu aparținătorii pacienților cu boli cronice. Comunicarea, ca responsabilitate duală.		2 ore
7. Modalități de creștere a abilităților de comunicare la personalul medical		2 ore

Palierul individual: antrenamentul de asertivitate, mindfulness, relaxarea. Palierul grupal/organizațional: grupurile Balint, colaborarea în echipă și în afara echipei, mecanismele instituționale de suport și stimulare pentru personalul medical.		
BIBLIOGRAFIE A. Referință obligatorie: 1. Popa-Velea, O. (sub red.), Diaconescu, L.V., Mihăilescu, A.I. (2023). “Comunicare. Comunicare Medicală”. Editura Universitară Carol Davila, București. B. Referințe facultative: 2. Tulskey, J., Back, A., Arnold, R. (2009). “Mastering Communication With Seriously Ill patients: Balancing honesty with Empathy and Hope”. Cambridge: Cambridge University Press. 3. Abrahm, J.L., Daubman, B.-R., Collins, M. (2022). “Comprehensive Guide to Supportive and Palliative Care for Patients with Cancer”. Baltimore, MD: John Hopkins University Press. 4. Varcarolis, E.M., Fosbre, C.D. (2020). “Essentials of Psychiatric Mental Health Nursing: A Communication Approach to Evidence-Based Care (4th Ed.)”. Amsterdam: Elsevier. 5. Vangelisti, A.L. (2013). “The Routledge Handbook of Family Communication” (2nd Ed.), New York: Taylor & Francis.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Formarea corespunzătoare în cadrul acestui curs oferă premisele pentru înțelegerea mai bună a dificultăților de comunicare în context clinic, precum și alegerea competență a modalităților de a le preveni și / sau gestiona.

10. Evaluarea

Tip de activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Cunoașterea noțiunilor teoretice predate la curs	Examen scris: 25 întrebări complement simplu axate pe situații de comunicare dificilă din mediul clinic	100%
Standard minim de performanță / Minimum standard of performance			
• Răspuns corect la min.30% din întrebările de la examen			

Data completării:
20.09.2023